

[Drachmann.]

i og for sig helst ønsket at stemme imod, men da hele denne Sags Ejendommelighed yderligere bevises derved, at Overenskomsten allerede er traadt i Kraft, maa det fulde Ansvar herfor paahvile Regeringen, og vi vil derfor fra vor Side nøjes med at undlade at stemme. Heri ligger tillige en Protest mod den Linie, man er inde paa, og jeg vil endnu en Gang gentage, at jeg tror, det vil være meget nødvendigt, at Regeringen drager Rigsdagen mere effektivt ind i det handelspolitiske Arbejde; jeg ved ikke, om det er bevidst, man ikke gør det, men i alt Fald vil det være umuligt at komme til Rigsdagen og forlange dens Medansvar i Sager, hvor der faktisk ikke er Grundlag for at paakalde dette Medansvar, fordi Rigsdagen intet Ansvar har haft, ingen Deltagelse i det tilrettelæggende Arbejde og intet Overblik over Konsekvenserne og over, hvor det hele herskende System eller Mangel paa System fører os hen. Vi ser med Bekymring paa den Udvikling, man er inde i, og idet jeg henviser til vor Betænkning, hvor vi omtaler Valutacentralen og de modstridende Interesser, som knytter sig dertil, skal vi endnu en Gang opfordre Regeringen til at fremme det Arbejde, der er paabegyndt eller skulde være paabegyndt paa en Afvikling af Valutacentral-systemet og i Stedet sætte mere faste og effektive Linier og Systemer end dem, man i Øjeblikket arbejder med her i Rigsdagen.

Udenrigsministeren (P. Munch): Den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti (Drachmann), der nu talte, havde det Indtryk, at Rigsdagen ikke i tilstrækkelig Grad var med i Forberedelsen af de forskellige handelspolitiske Aftaler. I dette Tilfælde er det jo saaledes, at selve Traktaten — jeg tror, den ærede Ordfører beskæftigede sig med det Spørgsmaal allerede ved første Behandling — ikke indeholder meget, af Hensyn til hvilket man behøvede at forelægge Sagen til Beslutning her, men under de førte Forhandlinger har der fra den Side, som vi forhandlede med, været et Ønske om at give Aftalen en saadan Form, at det medførte Forelæggelse for Rigsdagen; den øvrige Del af de Aftaler, der er truffet, som ikke hører med til det, der er det egentlige traktatmæssige Indhold, er Aftaler af lignende Karakter som dem, vi træffer i mangfoldige andre Tilfælde om den ene eller den anden Karakter af Vareudveksling. Den Maade, hvorpaa disse forberedes, er regelmæssigt den, naar Spørgsmaalene har nogenlunde betydelig Rækkevidde, at de drøftes

med det udenrigspolitiske Nævn. Det ærede Medlem udtalte nu et Ønske om, at man i højere Grad skulde drage Rigsdagen ind i Arbejdet derfor. For saa vidt dette kan ske gennem det erhvervspolitiske Nævn, kan jeg ikke se, der kan være noget at indvende derimod. Saa vidt jeg har forstaaet, har det erhvervspolitiske Nævn ført en meget stille Tilværelse, men der er i hvert Fald fra Udenrigsministeriets Side ikke det mindste i Vejen for at føre Forhandlinger, som kan antages at have Interesse, ogsaa med det erhvervspolitiske Nævn, men naturligvis maa man da iagttage de Hensyn, som er nødvendige, naar man forhandler med en anden Stat, der har Ønske om, at en større eller mindre Del af Aftalerne, navnlig paa det forberedende Stadium, ikke bliver kendt af Offentligheden. Jeg nærer heller ingen Tvivl om, at dette Ønske vil kunne tilfredsstilles under en Forhandling med det erhvervspolitiske Nævn, derimod maa jeg stille mig tvivlende om, hvorvidt det vil være muligt at anvende lukkede Møder i Rigsdagen, uden at dette paa Forhaand faar saadanne Følger, at det ødelægger vore Forhandlinger med andre Lande, saaledes som Forholdene nu for Tiden former sig.

Det ærede Medlem gjorde dernæst en Bemærkning om, at den Maade, hvorpaa Spørgsmaalene nu behandlede, kendetegnedes derved, at der var en Mangel paa System. Ja, til en vis Grad kan man sige dette. Vi følger ganske vist i hele Tilrettelæggelsen, handelspolitisk set, for Valutacentralens Vedkommende et ganske bestemt System, men Tilpasningen til de skiftende Forhold maa ske under Hensyn til, hvilket System der findes i de Lande, vi har med at gøre, og det er i de sidste Aar blevet et fuldstændigt Kaos. Hvert Land har sit særegne System som Middel til den Spærring, hvormed de alle bestræber sig for at skade hinanden og dermed sig selv det mest mulige, og det er der ikke nogen Mulighed for at besvare fra vor Side paa anden Maade end ved at indrette os over for hvert af Landene, vi kommer til at forhandle med, efter den Fremgangsmaade, som nu en Gang kan tilpasses til det bestemte System, der findes i vedkommende Land. Det ærede Medlem frygtede, og det har jo ogsaa fundet Udtryk i Betænkningen, at Valutakontorets Virksomhed skulde ligesom blive sprængt gennem de modstridende Interesser, som gør sig gældende. Det er jo klart, at Vanskeligheder her bestandig vil findes. I det Øjeblik, da Krisen hørte op, og Valutacentralen fortsat skulde anvendes, tror jeg, at disse Vanskeligheder vilde blive meget store,